

Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové
Psychiatrická klinika
Fakultní nemocnice Hradec Králové

tel: 495 832 228 fax: 495 833 041 internet: www.lfhk.cuni.cz/psych e-mail: masopustj@lfhk.cuni.cz

V Hradci Králové dne 27.11.2013

OPONENTSKÝ POSUDEK

Název dizertační práce: Využití telemedicíny u afektivních poruch

Autor: MUDr. Pavel Doubek

Pracoviště: Univerzita Karlova v Praze, 1. Lékařská fakulta

Hlavním tématem předkládané dizertační práce zhodnocení využití telemedicíny v oblasti afektivních poruch.

Práce má 91 stran i se seznamem literatury, včetně příloh pak celkem 171 stran. Samotná práce se skládá ze dvou částí. Teoretické úvodu o telemedicině a zvláště jejím využití v psychiatrii a experimentální části. V úvodu se autor podrobně zabývá historií telemedicíny, popisuje nástroje a možnosti využití moderních komunikačních technologií v medicíně, nezapomíná ani na domácí projekty (ITAREPS zaměřený na prevenci realapsu psychóz pomocí SMS a internetu).

Za zmínku stojí přílohy (celkem 80 stran textu). Jedná se o psychoedukační materiály pro nemocné s depresivní poruchou a bipolární afektivní poruchou. Texty odrážejí autorův dlouhodobý zájem a zkušenosti z oblasti poruch nálady a jsou dokladem jeho vysoké odborné erudice a schopnosti předat informace srozumitelným způsobem jak pacientů, tak jejich blízkým. Z vlastní praxe vím, že jsou tyto materiály psychiatry hojně využívány v rámci základní psychoedukace; pacienti a jejich rodiny je vděčně přijímají.

Cílem výzkumu bylo zhodnocení vlivu jednoduchého, intervenčního, telemedicínského přístupu na výskyt relapsů u pacientů s afektivními poruchami.

Hypotéza byla jasně formulována. Zkoumaný soubor tvořilo 40 pacientů s depresivní poruchou a 24 pacientů s bipolární afektivní poruchou, celkem tedy 64 nemocných, všichni v remisi po dobu minimálně 6 týdnů. Soubor byl rozdělen na dvě poloviny, přičemž jedna vedle běžné ambulantní péče využívala telepsychiatrické intervence (odesílání skóru sebeposuzovací škály deprese, telefonní rozhovor s psychiatrem, edukace pomocí internetu), druhá byla léčena standardně. U pacientů s bipolární poruchou chybí údaje o převažujícím typu epizod (deprese/mánie/smíšené) a také typu poslední epizody před dosažením remise pro lepší představu o homogenosti souboru (vzhledem k výrazně vyššímu počtu pacientů s diagnózou rekurentní depresivní poruchy).

Nemocní v experimentální skupině využívající telepsychiatrické intervence měli významně delší dobu do relapsu (v průměru 41,7 týdne) ve srovnání s kontrolní skupinou (18,2 týdne). Nižší počet relapsů je třeba prezentovat opatrně, protože absolutní počet (3 vs. 5 v experimentální, resp. kontrolní skupině) je nízký. Pro zjištění počtu relapsů by zřejmě byl nutný větší soubor nemocných. Autor v podrobné diskuzi popisuje obtížnou interpretaci některých nálezů, zejména nárůst ve škále deprese MADRS a také CGI, naopak pokles v posuzovací stupnici mánie YMRS. Jedním ze zmiňovaných vysvětlení je snaha pacientů o získání pozornosti pomocí agravace symptomů. Pro pevnější možnosti interpretace výsledků a jejich generalizaci by byl užitečný podrobný přehled četnosti využití telepsychiatrických intervencí a zhodnocení souvislosti jejich frekvence (případně typu) a změn ve skóru psychopatologických stupnic, případně výskytu relapsu.

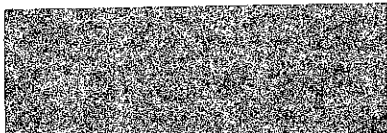
Je na škodu, že výsledky tohoto výzkumu nebyly dosud publikovány v mezinárodním periodiku a nedostalo se jim tak přínosné oponentury erudovaných recenzentů.

Téma předkládané práce je vysoce aktuální. Prudký rozvoj a rozšíření moderních komunikačních technologií s vysokou dostupností mobilních telefonů a internetu přímo nabízí možnost využití telepsychiatrických intervencí v léčbě duševních poruch. Přesto je míra důkazů o jejich účinnosti dosud nízká. Hodnocený výzkum ukázal potenciál telepsychiatrických metod k oddálení relapsu u afektivních poruch. Pokud výsledky potvrdí další, metodicky kvalitní studie s většími počty pacientů, budeme mít k dispozici vcelku jednoduchý a finančně nenáročný způsob léčby. Snížení počtu relapsů znamená lepší prognózu onemocnění pro pacienta, menší zátěž pro jeho rodinu a ekonomický přínos pro společnost.

Přes velmi nadějně vyhlídky použití moderních technologií v léčbě duševních poruch a nutnost jejich implementace do klinické praxe nadále zůstává základním prvkem osobní kontakt lékaře

s pacientem a jejich terapeutický vztah. Dosavadní práce s nemocnými i výsledky jeho výzkumu nás přesvědčují, že autor zvládá na úrovni obojí a jsou zárukou pokračování v této cestě.

Podle mého názoru MUDr. Pavel Doubek splňuje požadavky na udělení titulu Ph.D.

doc. MUDr. Jiří Masopust, Ph.D.

Psychiatrická klinika LF UK a FN

Sokolská 581

500 05 Hradec Králové

tel. 495832228

e-mail: masopustj@lfhk.cuni.cz